

Latweeschu Awise.

No. 37.

Zettortdeenâ 10. Septembert.

1864.

S i n n a.

Wissus zeen. Latweeschu draugus Widsemme un Kursemme luhdsam fanahkt 7ta un 8ta
Oktobert pulksten 11tos no rihta Rihgâ jaunâ Steuernammâ. R. Schulz,

Latweeschu draugu beedribas wezzakajs.

Jannas sinas.

Widsemme taggad ar mahju pahrdohschanu un pirtschanu par dsintahm labbi eet. Gaddahs arweenu wairak muischneeku, kas ne ween mahjas pa weenahm, bet arri wissa nowadda mahjas us reisi pahrdohd un redsi — pirzeju naw tuhksams. So muhju mihee Latweeschi jo deenas jo wairak atsiht, kahdu leelu labbunu tahds semneeks us behrnu behrneem panahk, kas mahjas par dsintahm nopirzis. Arri kaudis fahl atsiht, ka taggad isdewigais laiks par dsintu gruntineeku palikt. Ja kahds mahju fainneeks dauds mas spehdams mahjas pirkt, ilgi gribb apdohmatees un pirtschanu wilzinaht, gaididams un gudrodams woi ne buhschoht wehl labbaki laiki, jeb zittu tahdu gudribu galwâ turredams, tad tam mahjas kâ putns no rohlahm isskreen, un tad welti gaisu grabbsta, mehginadams tahs atkal atdabbuht. Jo dsirdam, ka wissur, — kur lihdsschinnigais fainneeks mahjas ne gribbejis pirkt, kad gruntskungs mahju fainneeku usrunnajs lai pehrt, — tuhda fweeschu pirzeju deesgan gaddijuschees, kas tahs mahjas ar preeku gribb nopirkt un wehl wairak doht, nekâ par tahm praffihts. Zâ arri lassam leelâs Wahzu Rihgas Awise Nr. 202, ka Rihgas Walmee-res aprinki, Sallazges kirspehlê, Mas-Sallazges barons

itt wiffas sawas semneeku mahjas, prohti: 135 mahjas us reisi pahrdewis, un laut gan gaddijees itt leels pulks fweeschneeku, kas tahs mahjas gribbejuschi nopirkt un fohlijuschi wairak nekâ barons praffijis, lai til scheem dohdohht pirkt, tad tomehr barons neweenam fweeschneekam naw mahjas dewis, bet no sirds preezajees, kad nu itt wiffi nowadda fainneeki paschi sawas mahjas nopirktuschi. — Zâpat arri dsirdam, ka ir dauds zitti muischneeki Widsemme un Kursemme taifahs sawas semneeku mahjas pahrdohht, un dasch gruntskungs jaw usrunnajs sawas fainneekus un teem isteizis, ar kahdu kunkrakti tahs mahjas gribboht isdohht. Zâ taggad Kursemme Blatohnes barons itt wissus nowadda fainneekus jaw irr usrunnajs un kâ dsird — schee pirtschoht gan. Widsemmes leelâ teefâ (Hofgericht) atkal isfluddina 54 muischneeki, ka tee sawu muischu semneeku mahju semmi atschlihruschî no muischas semmes un ar parradneekem gribb illihdsinattees, lai mahjas waretu pahrdohht. Un atkal Kursemme no Wahzsemmes atwesti mahziti kungi un no Kredita beedribas zelti spreedeji un taffatori darbojahs par Kursemmes muischneeku muischahm un mahjahm ar to, gruntigi ismelleht, kahda ta semme un zil tahs muischas un mahjas pateest wehrtas, ka no Kredita

beebribas waer dabbuht leeneht naudu ne ween paschi muischneeki, bet ir tee, kas semneeku mahjas pirkuschi.

Lai Widsemmes dalka, kur Iggauni mahjo, semneeki dauds wairaf mahju jaw effoht nopirkuschi nefa tai Widsemmes dalka, kur Latweefchi mahjo. Iggauni effoht dauds mundrak pee mahju pirkšanas nefa Latweefchi. Ta tad nu Iggaunu dalka Tehrpates aprinki 36 muischu, Behrnawas aprinki 9 muischu, tas ir 45 muischu gruntsungi sawas semneeku mahjas atskirufuschi no muiskas semmes, tahs gribbedami pahdoht, un atkal Rihgas aprinki ta darrijuschi Aehnina muiskas, Dukera muiskas, Urges muiskas, Mezklles muiskas, Zuhdaschu muiskas, Kahrtschas muiskas un Waltenburgas muiskas fungi, un Zefu aprinki Behsaunes muiskas un Kenzenes fungi. Bes tam wehl Jaun-Bilskas muiskas barons, Smilnetes draudse, pahdewis Jahnam, Zehlabam un Jurram Waldenam un Dahwam un Zehlabam Knoftenbergam Jaun-Skirbu mahjas 36 dahlderu un Leijas Kelpju mahjas 21 dahlderu 15 gr. leelas. Lai Deews paschir scho teizamu leetu, mahju pirkšanu, zaur to muhsu semmes lohpeji Latweefchi ahtri atspirgs un ihst eefels.

Behterburga. Muhsu Keisers pawehlejis, ka tahdos zekds, kur telegrawes stabbi stahw pee leelzeka, nekahdu jaunu werstes stabbu wairs ne buhs taiht. Bezsee stabbi lai stahw, kamehr nederrigi paliffuschi, tad lai to werstes stabbu sihmes peeraksta pee telegrawes stabbeem.

Muhsu Keisers un Keisereene ar augsteem behneem no Eugeneimes eefchoht us Wridrikahweni pee Bodeneseera un tad eefchoht pee Keisera mahfas, Wirtembergas Tehnineeenes, Minkenē fehst. Itā Septemberi Keiseru ar sawu Krohnamantineeku gaida Berlinē un Potsdamē, kur buhschoht itt leela larrawihru munsterešana.

Rihga. Leelais Generals Todlebens bijis Zschille, kur waffarā legeri stahwejuschi Sapeerfaldati (tee ir tahdi, kam larrā un pee pilfatu aplehgeresšanas jadarbojahs ar tiltu, zekku, grahwju, flanku taihschanu un wiffuwairaf ar zirwi un schlipeli (lahpstu) darbojahs, — un tohs munsterejis. Par prohwi lizzis teem taiht tiltu Daugawā, un brangi gabjis, jebfchu gan lohti leels uhdens bijis — lizzis appalsch semmes gangus rakt un ar pulweri tad tohs sprihdsinaht, ta ka darra pee pilfata aplehgeresšanas. — Taggad schee Sapeeri atkal pahrnahkuschi sawos lohrietos Jelgawā.

Kreewusemmē taggad jaw wiffur effoht ta eetaihts, ka ir pawehlehts tai likumu grabmatā no 19tā Webruara 1861 par Kreewu gubernementu semneeku brihwlaischanu. No wiffocem Kreewu semnee-

keem 5 millj. 266,311 semneeki mahjas effoht nehmuschi us renti jeb us Klaufibu, un 2 millj. 52 tuhst. 610 semneeki mahjas effoht nopirkuschi no saweem gruntsungeem.

Kaukasus - kalnōs zaur uspluhdusahm uppehm un breesmigu lawihnu nokrischanu no augsteem kalneem, leelzefsch taggad ta effoht samaitahs tizzis, ka paste braufschus newarroht eet. Kahdu pohstu lawihnes tur mehds darriht, buhsfeet lassijuschi Awisis no Schönberga lunga patihlamahm zeka sinahm no Kaukasus.

Kreewusemmē schinni waffarā dauds weetās ir pohsts un nelaimē ar ugguns grehlu bijis. Effoht pawiffam wairaf nefa 4 tuhstojchas ehkas nodegguschas, arri leeli meschi, Wjetkas gubernementi 29 tuhst. deffetines, Jelatarinaburgas gubernementi 130 tuhst., un pehzal wehl 300 tuhst. deffetines mescha ir isdegguschas (1 deffetine ir 3 puhraweetas). — Rifnais lohpu un sirgu mehris beidsahs. Dauds gubernementis ir grubts gads, jo lauku augli naw isdewuschees, woi zaur kruusu, jeb zaur siffeneem un kustoneem pohstiti. Deews lai flawehts, ka pee mums gan bijis itt auglign gads un ka — kaut tahdā flapjā gaddā gan gruhti deesgan bijis feenu un lauku anglus fanemt un ar seemas lauku apsehchanu behdas deesgan gan ir bijuschas, tomehr wifsleelaka pufse ir gan apsehta, itt labbi fanahuse un taggad ar to labbu laiku kas schinni mehnesi rahdahs, itt wiffi warrehs sawas druwas apseht un waffareju, kas brangi pee mums auguse, gohdam sawahst.

Rihgā paschā pilfehā 2 masi behrni pee lohga spehlejuschi. Lohgs atlehjis wallam un 2 gaddus wezza meitina iskrittuse no namma treschas tahschas (behnina), nokrittuse semmē us bruggetas eelas un nezil ilgi pehz tam sawu dmehseliti islaiduse! Lai mahzamees, ka behneem ir behrna prahts, un tadeht usauguscheem un aukletajahm tee stipri jafarga.

Wahzsemmē un zittās Ciropas semmes paldeews Deewam pee meera turrahs un labbi deesgan eet, ta ka naw ko stahstiht. Nr meera derribu Wihnē eet pamas un wehl ilgi darbofes, jo tē ir 3 leelas leetas, kas gruntigi ja-ismelle, kas ja-apspreesch un par ko gruhti deesgan buhs salihdsinatees. 2 walstu rohbeschas janowedd — un ja nu tas jaw gruhti deesgan un bes wiffadahm prettimrunnaschanahm un peerahdischanahm naw tik ahtri isdarrams pee diwju kaiminu un nahburgu faimneeku rohbeschu nowesšanas, tad tas jo gruhti pee diwahm waltim, kas ar leelu larru nupat larrojuschas weena prett ohtru un kad tik ne pufs walsti un to wifflabaku semmes dalku weenai buhs paspehleht us muhschigeem laikeem. — Ohtra gruhti

nospeeschama leeta irr schi, ka lai stary Dahnu femmi un stary Slehswigu-Dissteini isdalla tohs walsts leelus parradus, kas sakrahti, tad abbas bijufchas appaksch weena waldineeka. Tapat ir ta walsts manta taggad ja-atschirir un ja-isdalla stary abbam walstim. Tè nu japahrmelle itt wiffi leese wezsee un jaunee walsts rehkinumi — un tè weenam un ir ohtram gaddahs wiffadas prassifchanas un prettimrunnaschanas, tahdas, ka ne sijn tuhda teitt un spreest, kurram taisniba jeb ka lai to islihdina ta, ka ne weenam nedf ohtram pahri ne darra. Ja nu arri waribuhf ne kristu Slehswigai-Dissteinei uslikt nekahdu leelu parradu dalku, nedf arri schahm semmehm ween uslikt makfahf itt wiffas karrakostes, ko Bruhsis un Gistreikeris tehrejuschir ar scho kareu (kaldus 25 un 36 mill. dahlderu), tad tomehr Slehswiga un Dissteine gan dabuhf nest leelu parradu dalku un wiffu to karranandu. So ja Dahneem usliktu to makfahf un tad wehl klahf teem atnam Slehswigu-Dissteini un Lauenburgu, tad Dahnu walsts buhtu tiklabb ka isphstita un tai waijaldetu gluschir nonihft. To tahs zittas walstis ne gribb, un tadeht Dahnu schelodamas teem scho nastu zil spehdamas atweeglinahs. Tahm atfwabbinatahm walstim schi nastu buhs janesh tadeht, ka wiinu labbad schis karsch irr bijis un wiinas paschas karrà naw bijufchas un ar kareu naw istehrejuschahs. — Drescha leela leeta irr schi: kursch lai nu irr un paleef Slehswigas-Dissteines un Lauenburgas waldin eels un erzogs. Ka likkumi to israhda — tad erzogs Briedrikis VIII. gan irr scho walstu ihstais mantineeks, un arri schihs semmes zittu ne gribb par waldineeku. Tomehr irr wiffadas wainas, kalabbad to tuhda ne warr un ne gribb zelt par waldineeku. Arri zitti peedahwahs un gribb peerahdiht, ka teem jadabbu schihs walstis — wifswairaf Oldenburgas leelerzogs — un tadeht tad papreefsch ja-ismelle un jaspreefsch, kursch tas ihstais mantineeks. Arri janospreefsch, ar kahdu sinu un ar kahdahm notaisfchanahm stary paschu walsts un stary zittahm walstim tas buhtu ezekkam. Arri Bruhsis ar tahm, un ir schihs semmes ar Bruhsis labprahf gribb fabeedrotees un stipri fadraudsetees — ko atkal dasch ne gribb nowehleht, lai Bruhsis ne paleef par dauds stiprs. — Nedfi ta tad nu irr wiinu deefgan, kalabbad to meera beidfamo spreedumu ne warr tik ahtri nospreest, ka gan dasch labs dohmajis un zerreis. Meeru gan wiffi gribb un meera spreedejir irr gan lohri gudri un gohdigi wihri, bet nu sinni, zil gruhfs teem schis darbs, un ka tadeht wehl daschà Awischu lappà dabbuffi laffihf par scho meera derreschannu.

Wahzsemme tik dauds masu un leelu walstu rohbeschahs fa-eet lohpa jeb daschir walstei scheit jeb tur sawrup irr kahds walstu gabbals zittu walstu starypà,

ka Wahzsemme daschlahf nezil tohlu brauzis, jaw atkal effi pee zittas walsts rohbeschahm, un tik ahtri ar eisenbahni sfreedams weenà deenà warri pahrsfreet daschdeen treiju woi wairaf walstu rohbeschahs. Wezds laifds tur nu bij ja-aptur pee iffatras walsts rohbeschahm un tewi krattija un muita un tulla tur bij jamakfa.

Kad nu zaur to eisenbahnes brauzeji un prezses weschana par dauds tappa aiskaweta, tad scho walstu leelaka dalka fabeedrojahs un tullu nehme tiklai tur, fur prezzi eelahdeja jeb zekka gallà — un tad to tullu par wiffu to zekku pehzak aismakfaja iffatrai walstei, zil tai no tahs peenahza dabuhf. Tà tad wairf braulfschannu ne apkawaja un bij patefi wiffaem par labbu. Tomehr zittas walstis pee schahs tullas-beedribas lihds schim wehl naw peeteikufchees — ir leelais Gistreikeris ne — zaur ko andele ar Gistreikeru walsti lohri bij apgruhfina. Taggad lassam Awises, ka nu irr Gistreikeris gribb peedahwatees pee schihs tullas-beedribas un nu Pragahs pilsehta fanahfuschir Bruhschu un Gistreikeru weetneeki, par scho leetu spreest. Pa tam gudrais Napoleons jaw irr zehlis andeles- un tullas-beedribu ar Bruhsis un Bruhschu draugu-walstim Wahzsemme, un andelei ar to buhs leels labbums.

Amerikà seemelneeku walstis bijuse leela kauschu fanahfshana, kurrà bij jaspreefsch, kahdu tee nu dohmajohf aizinaht par presidentu nahkoschds 4 waldishanas gaddds, jo scho walstu presidentu un waldineeku allasch iswehle us 4 gaddeem un Linkolna presidentu gaddi nu buhs beigufchees. Schinni fanahfshana negribbejuschir wis Linkolnu atkal par presidentu nemt, jo ilgojahs pehz meera, ko labprahf gribb faderreht ar wehrgu walstim, un tadeht Generalu Mak Kellanu nu usrunnajuuschir, lai paleef par presidentu, sinnadami, ka schis meeru gribb. Linkolns turprettim stipri pee karrà turrahf, jo Linkolns ne gribb un ne gribb wehleht, ka tahs afkritufschah walstis pee wehrgu-buhfshanas paleef un tahs zaur kareu gribb peefpeest, lai atmekt wehrgu-buhfshannu un atkal peedohdahs un peeturrahf pee leelas brijw-walstu beedribas. Pa tam atkal dauds deenas kahwufchees, dauds kauschu krittufschir un seemelneeki panehmufschir Altalantu un Morganas krepofstu. S—r.

Selgawa. Us 9to Augustu to nakti fazehlahs no wakkareem bahrgs laif, sibbens eefchahwahs Ohfolmuifshas diwejäs mahjäs; weenäs nodedfa kleftis, ohtràs laidari. Pehdejäs flahde leela. Sadeggu-fchas wiffas aitas, firgi, ir wehl zitti lohpi. Tai paschà nakti pehrlons arri eefpehrls Sezawas kestera mahjà, bet naw nekahdu flahdi darrijis. Ohla naw deggufe. J. R.

• **Is Willendes, Widsemme 18ta Aug.
1864.**

Schurpu us Willendi nahkdams esnu apnehmees juns raffiht, mihtais Awihschu apgahdatajs, par Widsemmes lutteru mahzitaju faeefchanu, jeb sinodi, kas schinni gadda Willende bija faaizinata. Sawu padohmu pildidams juhs luhdsu, mannuš ihfus wahr- dus sawas Awisēs eelikt, lai mihsfu mihtahm lutteru draudsehm lahda sinua nahktu par mahzitaju darbo- fchanahm, ruhpefchanahm un farunnafchanahm sino- des laikā.

Muhfu wezzais superdenta kungs bislāps Walters jau paschā pawaffaras laikā 5ta Mai scho mahzitaju faeefchanu us 12tu Augustu Willendes pilssehta bija faaizinajis. Pah 8 gaddeem no weetas winsch mums Widsemmes mahzitajem tahdās faeefchanās par preefschneeku bija bijis, un mehš nesinnajam deesgan teikt wianna prahtigu un laipnigu isturesfchanohs. Muhfu prahtā bija, arri schinni gadda wiunu preefsch- neeka frefslā redseht. — bet tam Kungam, kas sawas draudses walda, zittadi bija patizis. Walters tai paschā mehneft, tad scho faeefchanu bija israkstijis, no Widsemmes augstaka superdenta animata bija is- schkirees, un weetneeks wiannam bija palizis augstas basnizas teefas peefsehdatajs, Tarwastās draudses mah- zitajs un Willendes prahwesta kungs Karblom. Schis zeenijams kungs Waltera weeta muhs gaidija Willende.

Willendes pilssehtas cedfihwotaji bija fataisijufchees, sawus weefus, kas no wiffas Widsemmes fanah- fchoht, ar gohdu fanemt, un lai scheem kohrtela ne- trubkfoht, fur peemestees, dauds namneeki un birgeri isfohlja sawas us to laiku isihrejas istabas. Un Willendes pilssehta naw masa pilssehta; irr leelaka pah 3ehsim, Limbascheem, Balmari, Walku un Wer- rowu, un arri leelaka pah Kursemmes pilssehtahm Kulbigu, Randawu un Tullumu. Wezzās laikōs leela brunaineeku pils tur bijust. Wehl dauds druppas un leelus fagrimmufchus muhrus reds. Karsch wiffu no- pohstijis. — Karsch arri pilssehtu daudsreis nopohsti- jis. Cedfihwotaji ar ruhpiгу rohku atkal ustaisijufchi un kamehr sem Kreevu augsta keisera waldifchanas meera laiki raddufchees; arri meera darbi wairumā eet, un eedfihwotaji tā kā daschlahrt besdeligas drohschā pa- juntā sawus mahjoklus leelus un masus weenu pee ohtra luppina. Tā Willende pee wezza atstahtha pils- kalna peefleedamees lihds patt esara mallai labbi leela isplehtufchees. Pee pascha pilskalna klaht irr wezzu- wezza basniza no brunaineeku laikeem, lahdsigi uslohp- ta, bet masa. Ur scho basnizu lihds schim Wahzeeschu draudse, tam saws mahzitajs, un Zggaunu draudse ar sawu mahzitaju abbas peetikkufchas; — bet gruhthi gan, jo abbas draudses pa gaddu gaddeem wairumā

eet, un lai gan Wahzeeschem nebuhtu masa, tad to- mehr Zggaunem, kas us semmi dshwo 13000, dauds masa. Tapedz Zggauni fahkufchi ohtra pilssehtas mallā fewim leelu basnizas-efhu ustaisiht, bet wehl naw gattawa.

Schinni pilssehta nonahzu 11ta August mehneft/ tahlu zellu braukdams zaur Rihgu, zaur 3ehsim, zaur Balmieri un Walku. Superdenta weetneeks jau bija klaht. Winsch tā preefschneeks faaizinaja Widsemmes prahwesta kungus, un farunnajahs ar scheem, — tā wiffslabbak mihtahm draudsehm par labbu nahlamu deenu sinodes darbus eetafihht. Tahdas farunnafcha- nas irr lohti derrigas, jo wiffi 8 Widsemmes prah- westa kungi sawu padohmu peeelē, un zaur tahdu prahtigu farunnafchanohs daschs labbams wairumā eet. Woi tad Apustuku darbōs naw lassams, ka pir- mōs laikōs tā Kunga Kristus apustuki arri tā darrija? (Apust. darb. 15 nod.) Un arri pehz tam tas tā irr darrihts starp ganneem, draudsehm un pascheem gan- neem par labbu.

12ta August no pascha rihta basnizas swanni flāne- neja un lai gan leetus lihja, tomehr pilssehtneeki tai- fajahs us basnizu. Mahzitaji, zil bija fanahkufchi, falasfijahs pee Willendes wahzeeschu draudses mahzi- taja, un superdenta weetneeks tohs waddija leela rindē pa diweem basnizā. Pirmā rindē gahje pats un win- nam lihds Keweles Zggaunu gubernijas lutteru super- dents, kas weefōs bija atnahjis; pehz tam prahwesti un wiffi zitti mahzitaji un arri ammata beedri no swe- fchahm draudsehm, kas no tahlenes no pahrohbeschahm bija nahkufchi, tahlu zellu usuemdami.

Appuschotā basnizā papreefsch flanneja Latweeschu dseefmu-grahmatas 548ta dseefma, sinnamē Wahzee- schu walodā. Tad Tehrpates augstas skohlas mahzi- tajs Littens weefus un wiffu draudsi sweizinaja no altara, lihdsibu fazzidams par Obreeru grahmatas wahrdeem: „Lai mehš to apleezinafchanu tahš zerribas neschaubigu paturram.“ (10, 23.) Weidšis dseedaja 514tu dseefmu. Pehz grehkusuhdse- fchanas draudse dseedaja 215ta dseefmā 1mo perschu; un tad altara luhgschanas un kollektes pehz kahrtas bija isteiktas, tad lekziona weeta lassija gabbalinu no Apustuka Pehtera pirmas grahmatas (1, 3—9.) un wiffa draudse skaitija sawas tizzibas apleezinafchanu. Preefsch spreddika atskanneja jaukais meldiufsch: „Tew, tew, mans Deews, es flaweht fahkufchi“ (390), un pats superdenta weetneeks Tarwastās prahwestis uskafpe kanzēle un spreddiki fazzija par ohtru tehwu reifes luhgschānu: „Lai nahktawa walstiba,“ (Matt. 6, 10.) isflaidrodams pirmā kahrtā: fur tahda luhg- schāna mums zellahs, — un ohtra kahrtā: tā lai dshwojam un darram tā luhgdamees. Pehz beigta

spreddita perschiu nodseedaja kanzeli un luhgschanas noturreja, un tad usnehme tahs paschas 390tas dseefmas beidsamo perschu. Dseedataji kohri wehl nodseedaja jauku dseefmu us tschetrachm balsim, un kad luhgschanas altara preefschâ bija noturretas un draudse noswehtita, tad deewakalposchanu basnizâ nobeidsa ar 243schu dseefmu.

13tâ August no rihta pulksten dewinâs wiffi mahzitaji, zil bija sanahkuschi, 62, un winnu weefi, 9, salassijahs sawadâ namina un sawu rihta-luhgschanu noturrejuschi usnehme sawu darbu lihds pulksten weeneem, un pehz pussdeenas lihds pulksten fescheem. Tad ar wallara dseefmu beiguschî gahje, kas griibbeja, basnizâ, jo tur weens ohtre mahzitajâs Deewa wahrdus fazzija par weenu ohtre bihbeles weetinu, schaf reise ihpaschi par Apustula Pehtera pirmas grammatas pirmu nodakku. Tâ katrâ deenâ darrija, zil Willendê nodsihwoja, prohti zettordeenâ, peektdeenâ un sesdeenâ, — un tee trihs mahzitaji, kam pa schahm deenahm kritte wallara-deewa-wahrdus fazzijt, scho Apustula Pehtera nodakku us trim dakham bija schelhruschî, katrs sawu gabbalu flaidrodami; bet swehtdeenâ papreefsch Wahzeescheem ar swehta wallarina isdallischanu pilnigûs Deewa wahrdus fazzija, un tad tapatt Iggaunu draudsei. — Iggaunu draudse til beefschî bija faspreedusees masâ basnizâ, ka ne ahbols newarreja semmê krist, un breefmas bija redsoht, kâ laudis zits zittu speede. Lai gan pats ne wahrdinu nenoprattu, tad tomehr Iggaunu draudses jauka dseedafchana mannim patifke, un arri no kohra garra un flunstiga dseefma us tschetrachm balsim, ko Iggaunu sflohleni jauki nodseedaja.

Pirmâ deenâ 17tâ August wiffi mahzitaji wiffu deenu wehl tilkuschi strahdaja un wehtâ wallarâ til ko sawu darbu nobeidsa. Lai gan leelus nejauki lihje, tomehr zitti tai paschâ wallarâ dewahs us zellu, jo kas tahlu bija atnahkuschi, teem ne-atlikke laika; zitti ohtredeenâs rihtâ paschâ siprâ leetû usnehme sawu zellu, un Willendes eedsihwotaji ar schehlabahm tohs allaide.

Schi mahzitaju faeefschana jeb sinode pawiffam pehz flaita irr ta trihsdesmita Widsemmes mahzitaju faeefschana, un ta trescha, kas Willendê irr bijusi, — zittas Walkâ, Walmarê un Zehsis noturretas.

Kad juhs, mihli lassitaji, praffeet, par lahdam leetahm sinodes farunnafchanas un darbofchanas, tad ja-atbild par wiffahm tahm, ko Apustuls Bahwils peeminn Wiblipperu grammatâ 4tâ nodakkâ Stâ perschâ. Zits zittu pamahja ihpaschi dsillâs tizzibas-sinnâs,

woi arri gruhti isprohtamus bihbeles-wahrdus flaidro, woi arri sinnu dohd par tizzibas leetahm, kâ pee draudsehm katrâ weetâ rahdahs. Irr arri darriofchanas, ko augstas basnizâs teefas, woi arri sinodes preefsch-neefs uswehl, — un arri tahdas, ko mahzitaji sawâ staryâ norunna. Zuhâ ar laiku par weenu ohtre schinnis lappâs sinnu dabbuseet, tâ kâ par palihdfibas beedribahm-, missiones- un bihbeles-beedribas darbeem. Bet irr arri tahdas sinnas, kas juhs pawiffam neaisnem, tâ kâ sakocht, par palihgu, ko mahzitaji sawâ staryâ norunna woi sawahm atraitnehm un saweem bahrineem par labbu, woi mahzitajeem par labbu, kas waitf nespehj sawu ammatu rikocht, woi arri naudû salikdami, lai lutteru matrohscheem, kas Kronstattê us karra fuggem deen, Latweeschu un Iggaunu mahzitaju usturr; — woi arri sawâ widdû palihdfibas-mahzitajus eezeldami, kas kâ lihds schim, sawu usturu no mahzitajeem dabbu, un mahzitaja darbus tahdâs draudses rikfo, kur wajadsiiba rahdahs. Kronstattes matrohscheem jau waitf ne kâ 20 gaddus lutteru mahzitajâs no sinodes usturrehts, un weetneeku-mahzitaji tschettri Widsemme wehl schodeen sawu usturu dabbu no Widsemmes sinodes mahzitajeem. Sinnamâs bes tehrina tas ne warr buht, un katram mahzitajam tahds pussimts rublu no rohkas ideet, bes ka winsch no teem kahdu lumosi eebahs sawâ muttê, — un kur tad nu wehl zella- un kohrtela- un zitta tehrschanas-nauda? — Bet tomehr labba leeta; jo bes tam Apustula Bahwila wahrdi newara spehkâ nahkt, kas fakka: „Wiffa meesa tohp fastiprinata zaur ilweenu lohzeeli, kas ohtram palihgâ nahkt, pehz tahs spehzigas pastrahdashanas ilweena gabbala sawâ mehrâ, ka ta meesa peeaug par sawu paschu ustafischyanu eelfsch mihlestibas.“ (Gw. 4, 16.) —

* No Dubbulsteem us Nihgu.

(Stattees Latw. Nr. 34.)

II.

Isbraukuschî stary teem fuggem, kas rehdiâ gan brauja, gan stahweja pee enkureem, muhsu dampflugis laida til teefcham us teem Keisera 3 leelem karra-dampfluggeem, no kurreem diwi stahweja pee enkureem pirnâ rindê leelu gabbalu weens no ohtre, un tad treschais, pats leelakais admiralâ fuggis, — „Swehtlana,“ kur tee Deelwirski, Keisera dehs, Aleksei Aleksandrowitsch, un Konstantina dehs, Niko-lai Konstantinowitsch, lihds ar teem zitteem juhra-sadetteem bija, — stahweja passakâ labbu gabbalu no scheem. Tee diwi pirmee jaw bij maktigi leelt dampfluggi ar 3 mastâ kohleem, tâ ka labbâ wehja

laikā arri ar sehgelehm warr eet, bet tee ne bija til leeli kā schis admirala fuggis. Zo schee bij schim tiklai zekka beedri, kas wisewairak prowjanti un waijadšigās leekas lihds wadda, un tadeht teem arri ne bij nezik to leelu-gabbalu. Mihgā, woi Leepajā, woi Wentšpilli, woi Pernawā gan buhši redsejis prezēs fuggi ar trim mastā kohleem. Preeks to redsoht, kad tas stary teem zitteem maseem fuggēem un laiwahm stahw kā sohšu tehwinšch stary sohslenu pulku, — tomehr ir tahds 3 mastā kohku andeles fuggis scheem nebuht ne warr leelumā lihdsinatees. Kaut tē gan bij to redseht deesgan, tad pee teem ne lawejamees, bet tiklai fiedsamees nokluht pee Leelwirstu fugga un no Mihgās zekka nogreesufchees ar maschines wissu spehku fkehjam til teescham us to fuggi. Muhšu dampfuggi bij 7 musilanti, kas mundrus meldinus puhta un nu, kad jaw tuwojamees, paschu labbaku gohda meldinu uspuhte un zil spehdami wissu sawu spehku un mahzibu fanehme, lai ne paleef launā paschu Leelwirstu preekschā. Bet redsi — tikko tuwali peebraufschu, tad no Leelwirstu fugga atskanēja til warren maktigs un brangs pilnigs musihkis, ka neweens wairs muhsu musikantus ne klausija, neds arri wairs warreja tohs fadsirdeht. Zo admirals tikko monnijas, ka muhsu Dubbulu fuggis nahkoht redseht un apluhkoht Leelwirstu karra-fuggi, tuhda pawehlejis wisseem saweem saldateem, matrohscheem, wirsneeleem un kadetteem sanahkt fugga wirsū un sawus 30 ir wairak brangi ismahzitus musikantus bij nostahdijis fugga juhra gallā un teem nu likke muhs apšweizinaht ar musihki, zerredams, ka no Dubbulu teem essoht nahkufchi kā weesi, kas winnus gibbedami sweizinaht un pagohdinaht uskapschoht winnu fuggim. Muhšu musilanti nu gan arri puhta prettim, bet — ah! bij gluschi pahrspehti un apluffa. Musihm wairs ne bij wallas, jo azzihm bij darba pahrpilnigi, un buhtum wehlejuschees woi 10 azzis, ka til warretu wissu redseht tai ihšā laikā. Ak tawu brihnumu! tad ta maktigs fuggis! Peebraufschu itt tuwu klah, karra-fuggis til augstis kā trihs tahschu nams likkabs buht, un ak tawu garrumu! Tomehr wifs glihts un spohdēs kā baggatā weesu istabā. Bija dampfuggis ar 2 warreneem skurstoneem, ne kā kā muhsu dampfuggis ar 2 leeleem uhdens rittineem, bet ar maktigu skruhwi, kas appaksch uhdens darbojabs un to fuggi dšenn no maschines greesta. Tā taggad taifa karra-dampfuggus, jo rittinus, kas uhdens wirsū, warr faschout; bet to skruhwi appaksch uhdens kohdes ne warr maitaht. Fuggim bij 3 maktigi mastā kohki, un teem 2 leelakeem katram kahdu gabbalu no augšgalla leels mastā kurwis, us kurreem tas leelais pulks refnu tawu un kahdu no fugga mallahm us augšchu dohdabs, ar kurrehm tee mastā kohki tohp faturreti, jeb pee kurrehm tas pulks leelu

un masu baltu sehgeļu irr peetaishts un irr uswelkams jeb nolaischams. Tahdam leclam fuggim irr ihsti mesch no tawahm, sehgelehm, schnohrehm un freppehm no schnohrehm taistahm, un zaur to fuggis itt grefns un lepnis irahdabs. Mugšam mastu kurwis stahweja waktis saldats woi arri zits matrohsis, kam bij augšcham darbs pee schnohrehm. Gan teem 2 pirmaseem fuggēem garram braujoht redsejam dauds matrohschus itt ahtri zittus uslahpjoht, zittus nokahpjoht pa scheem strikkeem un tawahm, atkal zittus kas paschā augšchā ar kahjahm un ziflahm espreduschees un turredamees tawu starpās, ilgi tur darbojabs; zits atkal us sehgeļu kahrts wehderu atspeedis, kahjas un rohkas nokahris, falohzees kā gaisā karrajahs, appakschā uhdens — un strahdaja pee sehgeļu schnohrehm. Ak tawas drohschas galwas, ka tai ne reibst til augsti pahr uhdeni karrajoht — ak tawu siipru wehderu, kas spehj nest wiffas meefas sworru tiklai us kahrts atspeedees! Zil tahdam nabbaga fuggineclam un matrohsim gruhts un bailigs amnats. Dobrihdi bij labs laiks un fuggis pee enlureem peefets meerigi stahweja un ne lustejabs. Zo kaut gan bij dauds mas wilnu un muhsu masais dampfuggis gan lihgojabs un schuhpojabs, tad tomehr schee karrafuggi itt meerigi stahweja un nebuht ne schuhpojabs, jo tee til leeli un teem tahds warrens swars, ka masi wilni tohs ne spehj schuhpoht. Bet ja juhra wehtras laikā eelustinata pazell sawus breefmigus wilnus til augsti, ka aplaista fugga wirsū, tad ir tahds leels fuggis tohp mehtahts kā kahda paggale un tad nabbaga matrohscheem ihsti tas laiks klah, kur teem deen un nakti kā kalkeem jahapele un jadarbojabs pa scheem strikkeem un tawahm, lai buhtu wehtra ir tik nikna, ka ne fugga wirsū ne warr gohdigi us kahjahm stahweht. — Wehs semmes putni pateesi ne sinnam tahs bailes un nahwes breefmas, kas tahdam mihsam brahlam un fuggineclam jazeesch — un zil tam irr gruhts, pateesi gruhts darbs.

Lai gan buhtu deesin zil gruhts un ruppsch rohkas darbs, kas tahdam matrohsim jadarra, un ko kahds mihsineeks pateesi gan ne gibb ne spehj darriht, tad tomehr itt nekahds ne warr palikt par fuggineeku nei prezēs fuggi neds karra-fuggi, neds par fugga wirsneeku un kapteinu, ja winsch papreeksch pats naw ismahzijeos gruntigi isdarriht itt wissus — ir tohs rupjakus un jo bailigus matrohschu darbus un iszeetis juhras bailes. Wehl jaunam buhdamam, kad wissi meefas panti wehl lunkaini un eslohzijami un ismahzijami pee tahdeem meefas-darbeem, tam jaw ja-eet us fugga deeneht, un tad jafahl mahzitees no pascha pirma galla un pascham wissu waijaga isprohweht un eemahzitees. Ja pats to naw haudijis, tad arri pehzak ne warr buht nekahds derrigs pawehletajs neds fugga waldineeks.

Redsi — un tadeht muhfu augstais Kungs un Peiseris un Wiina brahlis Leelwirks Konstantins ne schello un ne taupa ne paschu sawu mihto dehtu, bet kaut tee tahda augsta gohdiba un baggatiba dsimmuschi un auguschi, tee ne warrejuschu palist sawas baggatäs lepnäs pillis un mihtäs ziffäs, bet — ja nu Keiseram un walstei wajaga gudru un ustizzigu waddonu Wiina farra-fuggeem, tad katre weenu no saweem dehleem nodewis farra-fuggu skohläs. Te nu Wiineem lihds ar zittu augstu un semmu kungu behreem un jaunleem (ladetteem) ne ween jamahjäs wiffadas augstas gudribas leetas un mahzibas un wallodas, kas ihpaschi derr un wajaga pee gudra farra-fuggu wiira un wirsneeka, un wehl flahst dauds zittas gudribas, kas augstam un mahzitam kungam un waldisneekam wajaga ir bes tam sinnaht, — bet teem jaunleem arri ja eet us fugga deeneht un ar fuggaem juhra zesch ja-isttaiga. Bet us fugga buhdameem tad teem arri tapat ka tam wiffsemmakam matroschu mahzellim pascham jadarra itt wiffi un paschi gruhfati un bailigi fuggineeku darbi. Ja to ismahzjees grun-

tigi, tad tillai tahdu zesh augstata kabrtä un tad ar laifu warr palist par augstu fugga wirsneeku.

Wehl flahst itt nekur pasaulä un itt nekahda ammata naw til stipra usskattichana un waldischana un til gruhfatas strahpes par grehkeem, ka fuggi. Fugga kapteine jaklausa us pirma wahrda, un jaklausa ifkatram, kas ween wiina fuggi, lai buhtu matroschis, lai buhtu pats leelais wirsneeks jeb sweschineeks. Tam ne wahrda ne drihfti prettim runnaht. Kapteinam spehks dohts ir ar nahwi teesjant — ja kahds fuggi irr prettineeks un dumpineeks. Tillai ta weeniga kapteines prahts un gribeschana tuhbal jadarra, lai ir nahwe ar to darbu buhtu redsama. Tahda ta fugga waldischana — un ka tam wajaga buht pa uhdeni; jo ja katre pehz sawa pascha prahta gribbetu fuggi darriht, ka un kad tam tihl un ka gan leeli un masi semmes wirsu labpraht mehds darriht un neklaufigi buht, — tad apsilhtu til ne wiffi fuggi juhra. Jo juhra masa pahrskattichanahs jeb aplaweschanahs pee darba itt ahtri wiffam fuggim nekaimi un gallu warr padarriht.

S-j.

Sluddina schana s.

Rakti no 13ta us 14to Augustu krohna Dscheneeku muischas Kassa fainmeekam Kristam Burmeisteram no gammleem nosagti:

- 1) **bruhna keshwe** ar bleffi peere, abbas passakas fahjas us magga baltas un us kreifas ajs stulba, 9 gaddus wezza, — 40 rubuku wehtra.
- 2) **tunfchi randa keshwe**, us frusta rettas baltas spalwas, kreifa puffe 2 un labba puffe 1 skrittulis pee kalla, schoklu sturpa weena no keshpas atlikluse rehte, 2½ gaddus wezza, — 40 rubuku wehtra.
- 3) **behra keshwe**, ar bleffi peere, 7 gaddus wezza, — 40 rubuku wehtra.

Tam kas dohd tahdu sinu, ka tohs sagtus sirgus atpakt warretu dabuht, fohla augschä peeminnehts fainneeks 10 rubulus patezibas maffas, un warr pee **Saldus** krohna pagasta teesas tamdeht peeteiftees. 2

Tanni 28ta Augustä f. g. ta deenesta meita eesch Udjes Kaudsu mahjam, **Zuhle Bank**, 18 gaddus wezza, pasudduse un lihds schim wehl naw rahdjusees mahjas. Wiina bija apgehrtä ar willahneem swahrkeem, bruhnu wadmallas jassu, pellefi raibu nehjdogu ap galwu un bafahm kabjam. Tohy lahgt, minnetam Udjes fainneekam sinnamu darriht, ja schi meita fur rahditohs jeb buhtu rahdjusees. 1

No Witebskias gubernements-teesas, ar Ufasu no 6ta Maija schi gaddä Nr. 3054, Krihzburgas walts-waldischanai ta pawehleschana atahfise, Krihzburgas, Gohstianu un Eihwahn meests neddelas- un gadda-tirgus eezelt schinnis terminus, prohteet:

I. Krihzburgas meesta noturrehs:

1. **Neddelas-tirgus**: ifkaträ pirmdena un zettortdenä.
2. **Gadda-tirgus**:
 - a) 10ta Webruari,
 - b) treschäs Baffaras-swehts,

- c) 10ta Oktoberi, un
- d) 6ta Dezemberi.

II. Gohstinu meestina:

1. **Neddelas-tirgus**: ifkaträ treschdenä.
2. **Gadda-tirgus**:
 - a) 25ta Juhst,
 - b) 16ta Oktoberi,
 - c) 10ta Nowemberi, un
 - d) 30ta Nowemberi.

III. Eihwahn meestina:

1. **Neddelas-tirgus**: ifkaträ peektdenä.
2. **Gadda-tirgus**:
 - a) 9ta Maija deenä un
 - b) 29ta Septemberi.

Peeliffums: tee gadda-tirgi ikreis trihs deenas stahwehs. 2

Kam gribahs, pagasta-scholmeistara weetu usnemt Pawaffarmuschas un Brankzeema pagasta-skohlä, — kas tanni **28ta September deenä**, pulstien 9ds no riksa pats ar sawahm peerahdischanahm laj usdohdabs pee **Slobkäs** un Dubbustu-draudsjes skohläs-waldischanas. — Kam apleezinaschanas naw, ka winsch Widsemmä par pagasta-scholmeistari jaw pahrbandihst, to augscham minnetä deenä schi pat pee skohläs-waldischanas pahrbandisim. 2

Slobkä tanni 2. September deenä 1864.
(Nr. 16.) Wehrminderas-kungs: J. Zimmermann.
(S. B.) Mahzitajs: Gotthard Bierhoff.

Jaur Kasemmes Gubernements waldischanas pawehleschani no 12tas Augustä deenas 1864 Nr. 1150 mannim irr wehlehts deenesta laudim scho sinu issluddinaht: ka tee, kas labbas deenesta weetas pilfata jeb us laukeem gribb dabuht, pee mannim warr peeteiftees **Selgawa** Palejas eelä, aprinka funga namma 1 pee **Wesmanna**.

W i h n a b o h d e,

Pur eewesti sklaidri wihni un zitti stipri dsehreeni dabujami, atrohdašs Rihgā, leelajā smilšchu-eelā Nr. 6, Birgermeistera Grimma nammā, netahf no behršes.

Schinni bohde schim brihscham ir dabujami schahdi tē usrahditi wihni:

Spranzuschu wihni.

Bordo-wihni:

Baltais wihns maffa par puddeli 40, 55, 65 kap. un 1 rubl.
 Sarkanais wihns par pudd. 40 un 70 kap., par pufšpudd.
 25 un 40 kap., 45, 50, 60, 65, 75, 100, 110 kap.

Burgundes wihni:

par puddeli 65, 70, 125, 150, 200 kap.

Spaneeschu un Portugiseeschu wihni.

Scherri par pudd. 55, 70, 100 un 150 kap.
 Bezzais dri Madeira par pudd. 130 kap.
 par pufšpudd. 70 "
 Malwastr-Madeira par pudd. 130 "
 par pufšpudd. 70 "
 Bassaretta par pudd. 75 "
 Karfawellos " 65 "
 Liffabonner " 65 "
 Portwihns, farkanais " 150 "
 par pufšpudd. 80 "
 Portwihns, baltais par pudd. 65 "
 Mustat Linel (Spranzuschu) " 60 "
 Linel rose " " 80 "
 Malaga " 70 un 90 "
 Malaga Selt par pufšpudd. 65 "
 Marsala (Italeeschu) par pudd. 65 "
 Miskante " 80 "
 par pufšpudd. 45 "
 Terito di Rota par pudd. 80 "
 par pufšpudd. 45 "

Reines-wihni.

par pudd. 50, 65, 80, 90, 235, 275, 350 un 400 kap.

Ungaru wihni:

par pudd. 55, 60 un 65 kap.

Schampanera wihni.

Röderer	par pudd.	255 kap.
Heidstet Kabinet	"	265 "
Kremant	"	250 "
Deil de Perdrifs	"	240 "
Kremant Noie Schandon	par pufšpudd.	140, 260 "

Zitti dsehreeni.

Englischu Me)	par pudd.	62 "
Porter)	par pufšpudd.	40 "
Jamaika Rum	par pudd.	100, 125 "
Schampanera Konjaks	"	120, 150 "
Batawias Uraks	"	125 "

Wiffi schee wihni un zitti dsehreeni ir tabdi paschi kā atnahkufchi un nepahrtaisiti. Kad pee schahdas andeles masa pelna, tad til par sklaidru naudu ween teef pahrdohti. Kad wihni un zitti dsehreeni teef apstelleti us aishubti-schanu puddeles, tad par eepalkascham jamakfa no 10 puddelehm 2 kapeifas un par katru puddeli pabraf 1 kapeifa. Tas jaleef wehrā, ka wiffi wihni, kas puddeles, tā ja glabba, ka puddeles gultus stahw; baltee wihni jaturra wehfā weeta un farkanee siltā, kur siltums no 10 lihds 14 grabdeem. **Karl Jansen. 1**

Rabbibas un prezzu turgus Rihgā tai 5. Septemberi un Leepajā tai 28. Augustā 1864 gaddā.

M a f f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.		M a f f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/2 Eschetro. (1 pabrū) rudsu 150 lihds	1	60	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . . .	1	—	1	10
1/2 " (1 ") kweeschu 250 —	2	75	2	50	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	25	1	50
1/2 " (1 ") meeschu 135 —	1	40	1	50	1/2 " (20 ") schichtu appian	—	—	2	—
1/2 " (1 ") aisu . 110 —	1	15	1	—	1/2 " (20 ") schah, zuhfu galk.	—	—	—	—
1/2 " (1 ") sirtu . 175 —	2	—	2	30	1/2 " (20 ") frohna linu	2	75	2	—
1/2 " (1 ") rupju rudsu milt. 1	60	1	60	—	1/2 " (20 ") brakfa linu	1	35	1	20
1/2 " (1 ") bihdelet. 225 —	2	50	2	50	1 muzzu linu sehflu . . . 5	—	5	25	—
1/2 " (1 ") " kweeschu mil. 3	50	3	—	—	1 " siltu 10 1/4	11	—	10	—
1/2 " (1 ") meeschu putrain. 2	—	2	80	—	10 puddu farkanas fahls . . .	6	—	7	—
10 puddu (1 birkawu) feena.	4	—	2	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	6	—	6	—
1/2 " (20 mahrz.) kweesta 425 —	4	50	4	20	10 " " smalkas " . . .	5	50	6	—

Rihgā atnahkufchi 1481 fuggi, aishubjufchi 1266 fuggi. — Leepajā atnahkufchi 162 fuggi, aishubjufchi 165 fuggi.

Verantwortlicher Redakteur: Pastor R. Schulz.